

формални, кралът забрани да се свикат парламентитъ хърватски и унгарски. Тогава боляритъ и благороднитъ протестираха противъ нея въ жупанийскитъ събрания. Тия събрания се поканиха едно друго да прѣдставятъ всичкитъ свои протести на краля. Но той забрани да му се поднасятъ такива, а най-послѣ уничтожи самитъ жупанини и раздѣли тия двѣ държави на административни окрѣжи безъ правата на жупаниитъ.

Въ Хърватско той назначи за банъ нѣкой си Ф. Балаша, който бѣше чуждъ на Хърватитъ и имъ стана омразенъ, защото въведе шпионство въ управлението.

Когато Иосифъ II. обявилъ война на Турцитъ (1787.) и разни болести разрешили войската му, тогава банътъ Балаша захваналъ съ сила да събира войска изъ Хърватско и на сила да зема храна за нея отъ хамбаритъ на населението. Тогава жупанийскитъ събрания подкачиха да се събиратъ безъ позволение, макаръ жупаниитъ и да бѣха унищожени. Тия събрания се оплакаха на краля срѣщу насилията на Балаша и протестираха противъ тѣхъ. Сжщото направиха и маджаритъ, а понеже имаше негодование и въ Ческо и понеже въ туй врѣме и Белгия се отцѣпила отъ Австрия, то Иосифъ II. се убѣдилъ, че не може да осжществи плана си за една единствена държава съ неограниченъ владѣтель и се пронудилъ да отстъпи. Съ манифеста си отъ 28. Януари 1790. год. той върна на Хърватско и Унгария конституционнитъ имъ управления, права и свободи. Слѣдъ 1 мѣсецъ той се и поминалъ, а наслѣдилъ го е братъ му Леополдъ II.

Между реформитъ на Иосифъ II. имаше и една много добра, а именно той бѣ далъ на несвободнитъ селяни, право да се женатъ безъ позволенieto на своя господаръ властелинъ (чокоинтъ), сетнѣ, че иматъ право да продаватъ земитъ си съ условия, че купецътъ ще изпълнява тѣхнитъ задължения срѣмо господаритъ имъ и, че могатъ да посѣщаватъ училища. Това право облегчи поне отчасти тежкото (робско) положение на несвободнитъ селяни.

Хърватско отъ 1790.—1867. год.

Годината 1790. е една отъ най-важнитъ въ новата история на Хърватско. Тая година то влѣзе въ по-тѣсна дружба, въ реална уния съ Унгария.

Двѣ сж причинитъ, които заставиха хърват. боляри и благородни да се откажатъ сами доброволно отъ нѣкои най-важни права на Хърватско и да ги отстъпатъ на Унгария. Въ Франция революцията бѣше вече провъзгласила идеята за свобода, братство и равенство. Боляритъ се уплашиха, че тия идеи ще се разпространятъ и въ Хърватско, че селянитъ ще дигнатъ глава и се осѣтиха слаби да се боратъ противъ такъво течение. Отъ друга страна тѣ неможеха и да помислятъ своята екзистенция безъ несвободни селяни, които безплатно обработваха именията имъ. За това тѣ смѣтаха, че заедно съ маджарскитъ боляри ще бждатъ много по-силни да се боратъ противъ освобождението на селянитъ, а пъкъ тия боляри ще имъ помогнатъ, ако Хърватско се сдружи по-тѣсно съ Унгария.